

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

18.3.2025

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
kirjaamo.stm@gov.fi

Tietopyyntö VN/35922/2023, VN/35922/2023-STM-35

Vastaus tietopyyntöön

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lisätietoja käyttämättä jätetyn ajan palveluista perittävistä maksuista sekä tietoa ensihoidonpalveluun liittyvistä käytänteistä.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde) vastaa tietopyyntöön seuraavasti:

- 1) Onko alueellanne otettu käyttöön kaikki ne toimet, joita maksun periminen käyttämättä jätetystä palvelusta edellyttää? Jos ei, mitä toimia ei ole vielä käytössä? Näillä toimilla viitataan asiakasmaksulain 3 §:ssä tarkemmin määriteltuihin toimiin, joihin kuuluvat ilmoittaminen siitä, että peruuttamatta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä maksu, ohjeiden antaminen ajan/paikan perumisesta sekä tietyissä tilanteissa vielä asiakkaan/hänen edustajansa muistuttaminen varatusta ajasta.*

Pohteella on käytössä useita potilas- ja asiakastietojärjestelmiä. Yhtenäistä käytäntöä terveydenhuollon ajanvarauksen yhteydessä annettavasta ohjeistuksesta ja mahdollisesti tarvittavasta muistutuksesta ajanvarauksesta ei ole käytössä. Käytäntöä pyritään yhtenäistämään, jotta kaikki toimet saadaan käyttöön. Puhelinajanvarauksessa ei ole mahdollisuutta kaikissa tilanteissa lähettää tekstiviestiä ajanvarauksesta eikä kirjeposti ehdi asiakkaalle, jälkeenpäin ei ole aina todennettavissa, että asiakas on saanut puhelussa asiakasmaksulain 3 §:n mukaisen ohjeistuksen.

Sosiaalihuollon lyhytaikaisen hoito- ja asumispalvelupaikan asiakkaiden ajanvarauskäytännöt vaihtelevat. Osassa palveluissa kutsu-/ajanvarauskirjeellä ohjataan olemaan yhteydessä paikkavaraukseen liittyvissä muutoksissa ja asiakkaalle kerrotaan myös perumatta jätetyn paikan maksusta. Palvelut toteutuvat pääsääntöisesti suunnitellusti.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

18.3.2025

- 2) *Arvioidaanko alueellanne käyttämättä jätetystä palvelusta perittävän maksun mahdollista kohtuuttomuutta tapauskohtaisesti, kuten hallituksen esityksessä 129/2020 todetaan, vai onko esimerkiksi tiettyjä asiakasryhmiä suoraan vapautettu käyttämättä jätetyn palvelun maksuista, ja jos, niin millä perusteella?*

Pohteella ei ole tiettyjä asiakasryhmiä vapautettu käyttämättä jätetyn palvelun asiakasmaksuista. Maksun perimisessä huomioidaan kohtuuttomuus tapauskohtaisesti.

- 3) *Onko teillä tietopohjaa tai miten arvioitte sitä, paljonko maksuja käyttämättä jätetyistä palveluista alueellanne voitaisiin nykylainsäädännössä mainittujen palvelujen osalta vuosittain kaikkiaan periä (euromääräisesti), jos alueellanne olisi käytössä kaikki kysymyksessä 1 mainitut toimet ja maksun mahdollista kohtuuttomuutta arvioitaisiin tapauskohtaisesti?*

Viitaamme aiempaan tietopyyntöön antamaamme vastaukseen:

Pohteella on tehty arviota peruuttamatta ja käyttämättä jätettyjen aikojen määrästä vuositasona. Pohteella on käytössä vielä useita asiakas- ja potilastietojärjestelmiä, joten tarkkaa tietoa ei ole saatavana. Avoterveydenhoidossa, hammashoidossa ja mielenterveys- ja päihdepalveluissa on vuosittain noin 18 000 peruuttamatta ja käyttämättä jäänyttä aikaa.

Erikoissairaanhoidossa on vuonna 2024 laskutettu käyttämättä ja peruuttamatta jääneitä aikoja 3048 kappaletta, pääsääntöisesti koskevat avohoitokäyntejä. Ulosottoon on siirtynyt vuonna 2024 182 laskua perumatta jääneestä ajanvarauksesta. Huomioitava, ettei kaikki vuoden 2024 laskut ole vielä siirtyneet ulosottoon (vuoden 2023 luku 517). Hyvinvointialueella annetaan enintään vuosi maksuaikaa laskuille ja lisäksi perintäyhtiön kanssa voi tehdä maksusuunnitelman, ennen kuin laskut siirtyvät ulosottoon.

Peruuttamattomia ja käyttämättä jääneitä aikoja on laskutettu **perusterveydenhuollossa** vuonna 2024 hammashuollossa noin 1000, erikoislääkärin vastaanotto 370 ja avosairaanhoidossa noin 1600 käyntiä. Huomioitava, että asiakastietojärjestelmää on päivitetty kesken vuoden, eikä sama potilastietojärjestelmä ole ollut käytössä koko Pohteen alueella.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

18.3.2025

- 4) *Kuinka paljon alueellanne on nykyisin sellaisia ensihoitopalveluun liittyviä käyntejä, jotka eivät johda paikan päällä annettavaan ensihoitoon tai ensihoitoon liittyvään jatkokuljetukseen, ts. jotka eivät nykyisin täytä Kelan korvauskriteerejä? Koontitiedon lisäksi pyydämme mahdollisuuksien mukaan toimittamaan myös eritellyn tiedon korvaukseen johtamattomien tilanteiden syystä/syykoodista.*

Vuonna 2024 Pohteen ensihoitopalvelulla oli 18 847 ensihoitotehtävää, jotka eivät täyttäneet Kelan korvauskriteerejä.

Korvaukseen johtamattomia syitä:

X-1 potilas menehtynyt: 388 tehtävää

X-2 Terveystila määritetty, ohjattu poliisin suojaan: 333 tehtävää

X-3 Pyydetty kohteeseen muuta apua: 496 tehtävää

X-4 Potilas ohjattu muulla kuljetuksella hoitoon: 4995 tehtävää

X-5 Potilaalla ei tarvetta hoitoon, terveydentila määritelty: 11 653 tehtävää

X-6 Potilas kieltäytyy hoidosta: 822 tehtävää

X-7 Potilas ei löytynyt: 160 tehtävää

Korvaukseen johtamattomien tilanteiden syykoodeista ei ole tilastoitua tietoa saatavilla.

Kelan korvauskriteerien piiriin kuuluvat tehtävät potilas hoidettu kohteessa (X-8) on laskutettu Kelaa 5814 tehtävän osalta. Tehtävistä potilas elvytetty (X-1) laskutustietoa ei Pohteen järjestelmistä voida eritellä. Pohteen järjestelmistä ei myöskään ole saatavilla tietoa, kuinka monta laskutettua tehtävää Kelan on hyväksynyt korvauksen piiriin kuuluvaksi.

Pohteen alueella toimii myös yksityinen ensihoitopalvelun tuottaja, heidän tilastojaan ei ole käytettävissä. Näitä tehtäviä on ollut vuonna 2024 noin 200-300 tehtävää vuositasona.

Ylitalo-Katajisto
Kirsti
10001970648

Allekirjoittaja Ylitalo-Katajisto Kirsti
10001970648
DN: cn=Ylitalo-Katajisto Kirsti
10001970648, c=FI
Päivämäärä: 2025.03.18 16:36:31
+02'00'

Kirsti Ylitalo-Katajisto

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisjohtaja